

*Tak jako je oltář srdcem kostela, jsou zvony jeho duší. Mají fyzický i symbolický přesah. Ještě v nedávné minulosti lidem ve vsi i při polních pracích vždy oznamovaly čas k práci a čas na odpočinek. Určovaly rytmus dne. Zvonily při požáru i k obraně. Jejich hlas vyprovázel naše předky na poslední cestě.*

*Zvony odměřují čas, který je nám zde na zemi určený, oznamují radostné i smutné události. Zvony nás na bohoslužbu, svolávají k modlitbě. Jsou symbolem Boží přítomnosti v krajině; tón prusinských zvonů nás spojuje s půl tisíce let starou historií místa, které máme rádi, kde jsme se narodili či kde jsme se rozhodli žít.*

Ve věži kostela sv. Jakuba Většího jsou zavěšeny zvony tři. Inventář kostela již během přestavby v 1. polovině 18. stol. uvádí tři blíže nepopsané zvony ve věži a tuto skutečnost potvrzuje také inventář z roku 1797.

V monografii „Posvátná místa Království českého“ z roku 1910 se ale uvádí pouze dva zvony – starší z roku 1496 a mladší z roku 1526.

Po vypuknutí první světové války začalo docházet k rekvizicím zvonů z českých kostelů pro válečné potřeby rakousko-uherské armády. Obyvatelstvo bylo o zabavování zvonů informováno v září roku 1915 ministerským výnosem a rekvizování zahájeno v září roku 1916.

V každém kostele, v němž se pravidelně konaly bohoslužby, měl být ponechán pouze jeden zvon. O tom, které zvony budou zabaveny a rozlity a které zůstanou ušetřeny, rozhodoval c.k. zemský konzervátorský úřad pro Království české. Řada ohrožených zvonů byla vyfotografována pro případ, že dojde k jejich rekvizici a roztavení.

Tímto způsobem se podařilo zdokumentovat také nejstarší a nejcenější zvon z roku 1496. Mladší zvon měl tu výhodu, že byl odlit v roce 1526, který symbolizoval nástup rodu Habsburků na český trůn. Jako hlavní hodnotící měřítko pro zachování zvonů se nakonec prosadila hodnota vyjádřená stářím. Nařízení platné od června 1917 chránilo zvony ulité před rokem 1600. Tyto okolnosti nakonec pomohly ušetřit všechny prusinské zvony před zabavením a roztavením. O případné rekvizici z doby druhé světové války se v dostupných pramenech a literatuře nepodařilo dohledat žádné informace.

Na Prusinách se nakonec zachovaly všechny historické zvony a dnes je možné je prezentovat jako unikátní soubor středověkých kampanologických památek. Vedle již zmíněných zvonů z let 1496 a 1526 se v lucerně věže nachází také malý zvon z 15. století.

Zvony v roce 2023 restauroval zvonař Michal Votruba a 14. května 2023 je slavnostně poželal plzeňský biskup Mons. Tomáš Holub. Na jejich obnovu přispěly finančním darem obce Nebílovy, Předenice, Strážovice, Řenče, zámek Nebílovy, Koinonia Jan Křtitel a celá řada štědrých soukromých dárců!

Celkové náklady činily zhruba 200 000 Kč.

Všem dárcům děkujeme!  
Římskokatolická farnost Plzeň - Litice

# Prusinské zvony



## Zvon z roku 1526

zvonář	Egidius z Plzně
materiál	zvonovina
hmotnost	366,2 kg
hlavní tón	d <sup>2</sup>

Horní okraj zvonu obepíná dvojřádkový nápis sevřený linkami:

**§ MARCVS § LVCAS § IOHANNES**  
**§ MATEVS § OSANCTE § MARTINE § ORA**  
**§ PRNOBIS § DEVS § I § 5 § Z § 6 § FECIT**  
**§ EGIDIVS § WPIL3NIE § OMARIA**

Na čelní straně se nachází reliéf Madony s dítětem na levé ruce a s koulí v ruce pravé.

Zvonové příslušenství bylo při opravě zhotoveno nově se smyslem pro dodržení původního tvarosloví a funkce. Srdce zvonu zůstalo původní a před instalací bylo popuštěno, resp. změkčeno. Samozřejmostí bylo zachování tradičního ručního zvonění.

*před opravou*



*po obnově*



## Zvon z roku 1496

zvonář	neznámý
materiál	zvonovina
hmotnost	183,5 kg
hlavní tón	f <sup>2</sup>

Horní okraj obepíná nápisová páska v minuskuli sevřená jednoduchými linkami:

**anno dominy m cccc lxxxxvi ave maria**  
**gracya plena dominvs tecv**

Pod ní se nachází linka s palmetkami zavěšenými na obloučcích.

Zvonové příslušenství bylo během obnovy vyrobeno nově s důrazem na dodržení původního tvarosloví a funkce. Zvon byl pootočen o 90 stupňů tak, aby srdce bilo do zdravého místa úderového věnce a nehrozilo puknutí. Srdce zvonu bylo zachováno a před instalací popuštěno, resp. změkčeno. Zachováno bylo i tradiční ruční zvonění.

*před opravou*



*po obnově*



## Zvon z konce 15. stol.

zvonář	neznámý
materiál	zvonovina
hmotnost	27,2 kg
hlavní tón	des <sup>3</sup>

Tento zvon, tzv. umíráček, je umístěn v lucerně věže kostela.

Zvonové příslušenství muselo být zhotoveno nově, ovšem při dodržení původního tvarosloví a funkce. Zvon byl pootočen o 90 stupňů tak, aby srdce bilo do zdravého místa úderového věnce a nehrozilo puknutí. Srdce zvonu bylo vykováno nové a namísto na stávající železný kroužek bylo zavěšeno na řemen z hovězí kůže. Zachováno bylo tradiční ruční zvonění.

*před opravou*



*po obnově*

